

REPERE BIOGRAFICE ALE PROGRAMULUI FEUERSTEIN DIN ROMANIA

Autor: dr. Ioana MANOLACHE

Institutul de Stiinte Pedagogice din Bucuresti a avut, imediat dupa reinfiantarea din 1990, teme de cercetare orientate către elevi situați la extremele curbei Gauss: elevi supradotați și elevi cu nevoi speciale de educație. In 1991 s-a stabilit relația prin corespondență, scrisa si electronica, intre psiholog Ioana Manolache si prof. Reuven Feuerstein. Personalitate proeminenta a psihologiei contemporane, Reuven Feuerstein are formare profesionala initiala la Universitatea din Geneva, unde a avut profesori remarcabili, cum ar fi Jean Piaget, Andre Rey, Barbel Inhelder si Marguerite Losli Uster. A facut studii doctorale pe care le-a absolvit la Sorbona si viata profesionala si-a dedicat-o psihologiei dezvoltarii fiintelor umane. In perioada primilor ani de colaborare cu cercetatorii educationali din Romania, profesorul era director al Hadassah-Wizo Canada Research Institute din Ierusalim si profesor la Bar Ilan University din Ramat Gan, Israel. In luna iulie 1991, Ioana Manolache (cercetator principal IPB) si Maria Roth (lector la Universitatea Babes-Bolyai) au participat la al 12-lea Seminar International privind aspectele teoretice ale abilitatii de modificare a structurii cognitive (MGS) si ale experientei de invatare mediata (EAM); aplicatiile MGS si EAM: „Evaluarea Potentialului de Invatare (LPAD)” si „Programul de imbogatire instrumentala (PEI)”. La al 13-lea Seminar International in iulie 1992, a participat si Stefan Szamoskozi (lector la Universitatea Babes-Bolyai) la sectiunea destinata formarii in LPAD (Evaluarea dinamica a potentialului de invatare) alaturi de persoanele mai sus citate, care au participat la sectiuni

destinate formarii de profesori PEI,. Cu aceasta ocazie, intre cei trei participanti din Romania si prof. Reuven Feuerstein a fost semnat un document, care stipula absenta dreptului de copyright asupra versiunii romane, traduse de Ioana Manolache si alti membri ai grupului acesteia. Un proiect de facilitare a procesului de invatare pentru copii romani inapti si privati educational a fost derulat in anii 1993 si 1994. La acest proiect au participat, in parteneriat, Institutul de Stiinte ale Educatiei (redenumirea IPB dupa 1 ianuarie 1993) si ICELP (Centrul International pentru Sporirea Potentialului de Invatare), Ierusalim. Proiectul s-a realizat in trei faze: 1) perioada septembrie 1993 - iulie 1994 a cuprins traducerea de instrumente din PEI si de ghiduri ale profesorilor (realizata de Ioana Manolache, Sorin Pssata si Andrei Cujba), precum si editarea materialelor traduse; 2) iarna 1994 a fost destinata pregatirii de seminarii pentru initierea a 60 profesori romani in principiile si tehnicile PEI, un seminar sustinut in Institutul de Stiinte ale Educatiei Bucuresti intre 3-10 aprilie, cu 34 participanti si alt seminar localizat la Casa Corpului Didactic Harghita intre 3-10 aprilie 1995, cu 43 participanti; 3) opt profesori au participat la al 15-lea Seminar International din iulie 1994 (Gherghina Boici, Marin Casapu, Suzana Dorobantu, Iulia Gerendy, Constanta Irimia, Gabriela Jigmon, Sorina Niculescu si Valeria Ranga). In anul scolar 1994 -1995 s-a derulat o cercetare experimentala, având ca obiectiv verificarea efectelor PEI asupra unor elevi din învățământul preuniversitar. Experimentul a avut drept subiecti elevi din clasele a V-a (învatamant obisnuit) si elevi din clasele a VII-a (învatamant special). Grupurile experimentale au fost antrenate in invatare mediata prin instrumente PEI (Organizare de puncte, Orientare în spatiu I, Perceptie

analitica, Comparatii), de profesori care au demonstrat excelenta in aplicarea principiilor acestui tip de invatare. Evaluarea a marcat urmatoarele rezultate: (1) la elevii din invatamantul obisnuit au fost inregistrate cresteri ale motivatiei intrinseci, corectare a unor functii cognitive, crearea a motivatiei intrinseci pentru sarcini specifice programului; (2) pentru elevii din invatamantul special, profesorii au punctat, moderat, formarea de obiceiuri si corectarea unor functii cognitive deficitare. Masuratorile prin teste evidentiaza unele diferente între rezultatele elevilor din invatamantul obisnuit si ale elevilor din invatamantul special si ii indica pe elevii care au fost clasificati, prin tehnica psihometrica, in cvartilul inferior al etalonului unui test de inteligenta generala, drept beneficiari principali ai aplicarii principiilor invatarii mediate (Manolache, 1996; Manolache, 1999)*. Continuarea colaborarii între ISE si ICELP a fost blocata de incapacitatea de a semna si pune in practica dreptul de multiplicare si distribuire a instrumentelor PEI si functionarea unui centru pentru pregatirea profesorilor PEI. După anul 2000 stafeta sustinerii aplicarii PEI in Romania a fost preluata de cadre didactice de la Universitatea Babes -Bolyai din Cluj, in colaborare cu Asociatia Europeana pentru Invatare Mediate. Actual, metoda Feuerstein a fost promovata la Sibiu si Brasov de formatorul Jael Kopciowski din Italia.

* Manolache, I. (1996). Stimularea cognitiva a copiilor cu handicap intelectual, teza de doctorat, Bucuresti: Institutul de Stiinte ale Educatiei; Manolache, I. (1999). Cercetari de psihologie scolara, Bucuresti: Ed. Licorna.

Invatare mediate

Bibliografie: Bell, N.(1985). Quelques réflexions a propos de la métacognition. Dossier de la Psychologie, Université de Neuchatel, Juin, p. 25; Debray, R. (1989). Apprendre a penser. Le programme d'enrichissement instrumental de R. Feuerstein, Paris, Eshel; Doudin, P-A. & Martin, D. (1992). De l'intéret de l'approche métacognitive en pédagogie, Laussane: Centre Vandois de Recherches Pédagogique; Egozi, M. (1991). Instrumental Enrichment and Mediation, in: R. Feuerstein, P.S. Klein & JA. Tannenbaum (Eds.), Mediated Learning Experience, London: Freund Publishing House, p.347; Feuerstein, R., Rand, Y. (1974): Mediated learning experiences. An outline of the proximal etiology for the differential development of cognitive functions, Journal of International Council of Psychology, 9-10, p.7; Feuerstein, R.& others (1979): The dynamic assessment of retarded performers, Baltimore, University Park Press; Feuerstein, R. & others(1980)> Instrumental Enrichment. An intervention program for cognitive modifiability, Baltimore: University Park Press; Feuerstein, R.(1990). The theory of structural cognitive modifiability, in B. Presseisen (Ed.), Learning and thinking styles, Washington: D.C., N.E.A., p.68.; Feuerstein, R. & Feuerstein, S.(1991). Mediated Learning Experience, in R. Feuerstein, P.S. Klein, & A. Tannenbaum (Eds.), Mediated Learning Experience, London: Freund Publishing House, p.3; Kozulin, A. (1994). Creating Powerful Thinking in Teachers and Students, in J.N.Mangieri & Collins Block, C. (Eds.), The cognitive Revolution in Learning, Forth Worth: Harcourt Brace College Publishers, p.268; Rand,Y. (1991). Deficient Cognitive Functions and Non-cognitive Determinants. An Integrating Model, in R. Feuerstein, P.S. Klein & A.Tannenbaum (Eds.), Mediated Learning Experience, London: Freund Publishing House. Tannenbaum, A.J. (1983). Gifted children. Psychological and educational perspectives, New York: Mac Millan Publishing. Vîgotski, L.,S. (1971). Opere psihologice alese, vol.1, Bucuresti: E.D.P. Vîgotski, L.,S. (1972). Opere psihologice alese, vol.2, Bucuresti, E.D.P.